

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň JUDr. Marcely Rouskové a JUDr. Hany Pipkové v právní věci žalobce: **Ing. V. K., CSc.**, bytem v P. 6, U Z. ú. 505/1, zastoupen Mgr. Janem Balarinem, advokátem se sídlem v Praze 6, Puškinovo náměstí 634/14, proti žalovanému: **Ministerstvo obrany**, se sídlem v Praze 6, Tychonova 1, o žalobě proti rozhodnutí ministra obrany ze dne 18.7.2011, č. j. 400056/09/2011-R-1027

t a k t o :

- I. **Rozhodnutí ministra obrany ze dne 18.7.2011, č. j. 400056/09/2011-R-1027 se z r u š u j e a věc se v r a c í žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 8.808,- Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce Mgr. Jana Balarina, advokáta.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení shora uvedeného rozhodnutí ministra obrany (dále jen „ministr“), jímž byl zamítnut rozklad žalobce proti usnesení Ministerstva obrany (dále též „správní orgán I: stupně“) č. j. 400056/09/2011 - 7542 ze dne 12. 4. 2011 a toto usnesení bylo potvrzeno. Naposled uvedeným usnesením správní orgán I. stupně podle § 102 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, zastavil řízení o žádosti žalobce o vydání osvědčení podle zákona č. 255/1946 Sb., o příslušnících československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození, v kategorii účastníků domácího hnutí podle jeho § 1 odst. 1 bod 1 písm. e), o něž žalobce žádal v souvislosti se svou odbojovou činností od 2. 2. 1945 do 5. 5. 1945. Shodnou žádost žalobce

správní orgán I. stupně již dříve rozhodnutím č. j. 400056/09/2010 - 7542 ze dne 20. 4. 2010 z důvodu nesplnění zákonem vyžadovaných podmínek pro vydání osvědčení pravomocně zamítl.

Správní orgán I. stupně dospěl k závěru, že žalobcova žádost neodůvodňuje vydání nového rozhodnutí ve věci, neboť žalobcem poskytnuté údaje a správním orgánem shromážděné podklady nedokládají žalobcovu účast v domácím hnutí či jiné kategorii účasti na národním boji za osvobození ve smyslu zákona č. 255/1946 Sb. Ministr obrany v řízení o rozkladu žalobou napadeným rozhodnutím potvrdil právní názor správního orgánu I. stupně, když uvedl, že žalobcem přednesená tvrzení a důkazy neprokazují a nepotvrzují požadovanou tříměsíční soustavnou činnost v domácím hnutí.

Žalobce spatřoval nezákonnost napadeného rozhodnutí v nesprávném posouzení jeho odbojové činnosti v období od 2. 2. 1945 do 5. 5. 1945. Žalobce předložil čestná prohlášení osob, jež o jeho aktivitách věděly a dosud žijí, a při jejich komplexním hodnocení bylo možno dojít k závěru o potřebné délce a intenzitě odbojové činnosti žalobce. Správní orgány obou stupňů však hodnotily předložené důkazy nikoli ve vzájemných souvislostech, nýbrž izolovaně, a tak došly k závěru, že neprokazují soustavnou tříměsíční odbojovou činnost. Žalobce rovněž zdůraznil, že rozhodné skutečnosti je třeba hodnotit s přihlédnutím k velkému časovému odstupu od událostí (nelze trvat na předložení konkrétních dokladů o záškodnických akcích) a k tomu, že se těmito událostem z povahy věci nemohlo dostávat publicity. Jestliže správní orgán považoval čestná prohlášení za příliš obecná či nedůvěryhodná, měl vyslechnout jejich autory jako svědky. Žalobce v této souvislosti rovněž namítl, že ministr přikládal přílišnou váhu formální stránce dokazování.

Žalobce dále namítl, že ministr v napadeném rozhodnutí zcela ignoroval námitku spočívající v tom, že pokud žalobce nesplňoval podmínky soustavné odbojové činnosti v délce tří měsíců, měl správní orgán sám posoudit, zda žalobce nesplňuje podmínky jiné kategorie účastníka boje za národní osvobození, zejména partyzána podle ustanovení § 1 odst. 1 bod 1 písm. d) zákona č. 255/1946 Sb., u nějž je vyžadována dvouměsíční odbojová činnost. Žalobce připomenul, že na počátku požádal o uznání své odbojové činnosti jako takové a až v návaznosti na požadavek žalovaného ji podřadil pod konkrétní zákonnou kategorii. Hodnocení odbojové činnosti je však otázkou právní a správní orgán se při něm neměl omezovat toliko na zvolenou kategorii. Vzhledem k uvedenému žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil, věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a přiznal žalobci náhradu nákladů řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k podané žalobě předně namítl, že není k žalobě pasivně legitimován, neboť rozhodnutí ve druhém stupni nevydalo Ministerstvo obrany, nýbrž ministr obrany, a soud by měl tudíž žalobu odmítnout.

K věci samé žalovaný i přesto nejprve podrobně shrnul dosavadní průběh správního řízení, včetně předešlé žádosti žalobce o vydání osvědčení, a dále se vyjádřil k jednotlivým žalobním námitkám. Žalovaný zdůraznil, že ani přes značný časový dostup nemůže rozhodovat na základě důkazně nepodložených tvrzení, přičemž v čestných prohlášeních se vyskytovaly rozpory zcela zásadního charakteru. Žalovaný dále uvedl, že splnění podmínek jiné kategorie účastníka národního boje za osvobození nebylo ve správním řízení prokázáno. Správní orgán se podle názoru žalovaného dostatečně kvalifikovaně vypořádal se všemi námitkami žalobce. Tvrzenou soustavnou odbojovou činnost přímo směřující k osvobození Československa, jež byla vykonávána alespoň po dobu tří měsíců, se ve správním řízení

prokázat nepodařilo. Jelikož žalobce nepředložil v řízení žádné relevantní důkazy a ani správní orgán nezjistil nové okolnosti odůvodňující vydání nového rozhodnutí, správní orgán řízení v souladu se zákonem zastavil. Vzhledem k uvedenému žalovaný navrhl, aby soud v případě, že žalobu neodmítne, ji jako nedůvodnou zamítl.

Městský soud v Praze (dále jen „soud“) nejprve shledal, že jsou splněny podmínky řízení, žaloba je přípustná, byla podána včas a osobou oprávněnou. Oba účastníci řízení souhlasili s tím, aby soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání.

Námítka Ministerstva obrany, že není pasivně legitimováno k podání žaloby, neboť jako správní orgán II. stupně rozhodoval ministr obrany, a žaloba by tudíž měla být odmítnuta, není důvodná. Podle ustálené judikatury správních soudů totiž nemá ministr (v daném případě ministr obrany) procesní subjektivitu, a ačkoli je správní žalobou napadeno jím vydané druhostupňové rozhodnutí, ministr je toliko funkční složkou Ministerstva obrany, *„sloužící mimo jiné k tomu, aby v případě rozhodnutí Ministerstva obrany jako ústředního orgánu státní správy (viz § 1 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky), bylo vůbec možno věc přezkoumat způsobem obdobným, jako se tomu děje v případě odvolání proti rozhodnutí orgánů státní správy, jež ústředními orgány nejsou“* [rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 As 22/2013 - 35 ze dne 3. 8. 2013 (všechna citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na internetové adrese www.nssoud.cz)]. Účastníkem řízení o správní žalobě je tedy i v takovém případě Ministerstvo obrany, jež v řízení rozhodovalo jako správní orgán I. stupně.

Následně soud vycházejí ze skutkového a právního stavu, jenž zde byl v době vydání napadeného rozhodnutí, na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a shledal, že žaloba je důvodná.

Podle § 1 odst. 1 bod 1 písm. e) zákona č. 255/1946 Sb. účastníkem národního boje za osvobození je ten, kdo se v letech 1939 až 1945 zúčastnil aspoň 3 měsíce soustavnou činností zahraničního nebo domácího hnutí, směřujícího přímo k osvobození republiky Československé, nebo Slovenského národního povstání třeba po dobu kratší takovým způsobem, že tato činnost přivodila nebo byla prokazatelně způsobila přivodit jemu nebo jeho rodině újmu na životě, osobní svobodě nebo zdraví.

Podle § 8 odst. 1 citovaného zákona práva podle tohoto zákona může uplatnit jen osoba, které bude vydáno osvědčení o účasti na národním boji za osvobození. Podle odst. 2 téhož ustanovení toto osvědčení obsahující údaje o osobě, způsobu její účasti na národním boji za osvobození a právech, k jichž uplatnění je oprávněna, vydá v jediném vyhotovení oprávněné osobě na její žádost ministerstvo národní obrany; u účastníků zahraničního boje za osvobození stane se tak, je-li třeba, v dohodě s ministerstvem zahraničních věcí, a u účastníků domácího boje za osvobození v dohodě s ministerstvem vnitra.

Žalobce předně namítl, že ministr hodnotil žalobcem tvrzené skutečnosti a předložené důkazy izolovaně, a nikoli ve vzájemné souvislosti, a dospěl tak k nesprávnému závěru, že žalobce nevykonával odbojovou činnost soustavně po dobu tří měsíců. Žalobce v průběhu správního řízení uvedl, že 2. 2. 1945 zběhl z nuceného nasazení a spolu s J. K. a R. K. se jako následovníci odbojové skupiny „Obrana Slezska“ skrývali a plánovali a prováděli odbojové akce, konkrétně se pak žalobce zmínil o čtyřech z nich: vloupání do autoopravny Boshdienst a sabotáž vojenských vozidel určených pro blížící se frontu dne 8. 3. 1945; obdobná neúspěšná akce dne 22. 3. 1945, při níž jen stěží unikli pronásledování; organizování strážní služby

v obci Hlaviice koncem dubna 1945; pomoc Rudé armádě v rámci odstraňování mrtvol a ošetřování raněných, kdy využili své znalosti členitého lesního terénu při plánování a přípravě obchvatu důležitého hnízda odporu, jež Rudá armáda následně 30. 4. 1945 s pomocí J. K. skutečně provedla.

Ministr se v napadeném rozhodnutí ke všem těmto konkrétním tvrzením, jakož i ke všem shromážděným důkazním prostředkům, nějakým způsobem vyjádřil, avšak soud přisvědčuje žalobci, že výhradně izolovaně, a především zcela nedostatečně. Např. ve vztahu k jednotlivým čestným prohlášením, jež potvrzovala toliko jednu z uvedených akcí, ministr stručně konstatoval, že neprokazují, případně nepotvrzují, případně nevypovídají o tříměsíční soustavné odbojové činnosti; takový závěr by snad bylo možno bez dalšího přijmout, pokud by se jednalo o jedinou osamocenou akci, avšak v žádném případě ne ve vztahu k souhrnu čtyř žalobcem tvrzených akcí. Jestliže měl ministr za to, že taková činnost nepostačuje pro naplnění znaku soustavnosti odbojové činnosti, bylo jeho povinností uvést, proč tomu tak je, tedy vymezit onu „soustavnost“ a odůvodnit, proč ji žalobcova činnost nenaplní. Ministr v napadeném rozhodnutí – ale platí to též o správním orgánu I. stupně – nijak nezpochybňoval důvěryhodnost čestných prohlášení či žalobcových tvrzení, nýbrž dospěl k závěru, že žalobcovu odbojovou činnost nelze považovat za soustavnou. Neposoudil ji však v tomto ohledu jako celek, nýbrž jen jednotlivé odbojové akce, jež samy o sobě soustavnost pochopitelně založit nemohly. Obdobně ve vztahu k organizování strážní služby v obci Hlaviice a „jiným uváděným akcím po přechodu fronty“ (mezi něž spadá plánování a příprava obchvatu nepřátelského hnízda), k nimž podle tvrzení žalobce došlo koncem dubnu 1945, ministr konstatoval, že „*nevykazují znaky domácího hnutí*“, avšak tento svůj názor žádným způsobem neodůvodnil, když neuvedl, které znaky „domácího hnutí“ těmto žalobcovým akcím scházejí.

Právní hodnocení v napadeném rozhodnutí se zaměřuje toliko na jednotlivé akce či důkazní prostředky, avšak neobsahuje jakékoli celkové hodnocení odbojové činnosti žalobce. Pro posouzení, zda byla žalobcova činnost soustavná po dobu tří měsíců, je přitom podstatné právě hodnocení všech žalobcových akcí ve vzájemné souvislosti. Stejně tak ministr neodůvodnil, proč některé z těchto akcí nevykazují znaky domácího hnutí, nýbrž takový svůj závěr toliko jednou větou konstatoval. Z napadeného rozhodnutí není vůbec zřejmé, jak ministr dospěl k závěru, že žalobcovu odbojovou činnost nelze považovat za soustavnou tříměsíční účast na domácím hnutí, směřujícím přímo k osvobození republiky Československé. Napadené rozhodnutí je tudíž v tomto ohledu nepřezkoumatelné a je dán důvod k jeho zrušení.

Soud přisvědčuje žalobci rovněž v tom, že se ministr nijak nevypořádal s námitkou uplatněnou v rozkladu proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně, týkající se rozsahu posouzení žádosti. Tuto námitku považuje soud za závažnou, neboť se dotýká samotného jádra posuzování žádosti o předmětné osvědčení, když podle ní kvalifikace odbojové činnosti je otázkou právní a správní orgán se nemůže omezit na zkoumání podmínek kategorie uvedené v žádosti. Spolu s touto námitkou žalobce v rozkladu uvedl, že nesplňoval-li žalobce podle názoru správního orgánu I. stupně podmínku tříměsíční soustavné odbojové činnosti, měl správní orgán I. stupně zkoumat, zda nesplňuje podmínky kategorie československého partyzána podle § 1 odst. 1 bod 1 písm. d) zákona č. 255/1946 Sb., jež vyžaduje pouze dva měsíce záškodnické činnosti. Pro úplnost k tomu soud podotýká, že žalobce ve správním řízení rovněž upozorňoval na splnění podmínky „*trvalé újmě na životě, osobní svobodě nebo zdraví*“, jež v případě účastníka domácího hnutí nahrazuje podmínku tříměsíční soustavné činnosti v tomto hnutí. Správní orgán I. stupně ve svém rozhodnutí stroze konstatoval, že

žalobce nesplňuje podmínky ani „v jiné kategorii účasti na národním boji za osvobození“, avšak neuvedl, jak k tomuto závěru dospěl. Ministr se ve svém rozhodnutí splněním podmínek jiné kategorie vůbec nezabýval a předmětnou námitku žalobce zcela opomenul. Ministr tak závažným způsobem porušil ust. § 68 odst. 3 správního řádu, podle nějž správní orgán v odůvodnění rozhodnutí uvede informace o tom, jak se vypořádal s návrhy a námitkami účastníků, což činí předmětné rozhodnutí nepřezkoumatelným.

Soud uzavírá, že žalobou napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, pokud jde o aspekt soustavnosti žalobcovy odbojové činnosti, a správní řízení bylo zatíženo závažnou vadou. Ministerstvo obrany se ve vyjádření k podané žalobě zabývalo povahou odbojové činnosti žalobce podrobněji než v napadeném rozhodnutí a zhodnotilo ji rovněž z hlediska dalších kategorií zákona č. 255/1946 Sb., avšak aniž by soud argumenty v tomto vyjádření obsažené jakkoli hodnotil, konstatuje, že nedostatek odůvodnění rozhodnutí vydaného ve správním řízení nelze dodatečně zhojit v řízení před soudem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 152/2011 - 62 ze dne 19. 4. 2012).

Soud shledal žalobcovy námitky důvodnými a napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zrušil pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Správní orgán se v tomto řízení vypořádá rovněž s opomenutou námitkou žalobce ohledně hodnocení žádosti z hlediska splnění podmínek dalších kategorií než té v žádosti uvedené, a následně na základě shromážděných podkladů opětovně posoudí, zda žalobce splňuje podmínky do zařazení příslušné kategorie či příslušných kategorií účastníků národního boje za osvobození, přičemž přezkoumatelným způsobem odůvodní, jak k danému závěru dospěl, např. tedy proč považuje či nepovažuje tvrzenou odbojovou činnost žalobce za soustavnou. Právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci plný úspěch, a proto má proti žalovanému právo na náhradu nákladů řízení, jež sestávají ze zaplaceného soudního poplatku z podané žaloby ve výši 3.000 Kč a z nákladů zastoupení. Náklady zastoupení soud určil v souladu s vyhláškou č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném ke dni provedení úkonů, tak, že zástupci žalobce náleží podle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 odměna za dva úkony právní služby uvedené v § 11 (převzetí a příprava zastoupení, písemné podání ve věci samé-žaloba) ve výši 2.100 Kč a dále podle § 13 odst. 3 související náhrada hotových výdajů za každý tento úkon ve výši 300 Kč. Jelikož je žalobcův zástupce plátcem DPH, jeho odměna ve výši 4.800 Kč se zvyšuje o částku odpovídající této dani, v daném případě o 1.008 Kč. Náhradu nákladů v celkové výši 8.808 Kč je žalovaný povinen zaplatit žalobci do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem v Brně, Moravské náměstí 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední

den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 soudního řádu správního a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 30. ledna 2014

JUDr. Slavomír Novák, v.r.
předseda senátu

za správnost vyhotovení:
Simona Štěpinová